

בהוליווד הוטחו בימים אלה האשמות חמורות נגד הפלג האמריקני - הדומיננטי - של איגוד הסופרים והתסריטאים הבינלאומי. התסריטאים האמריקנים הואשמו בפוליטיזציות יתר של האירגון הבינלאומי, ובעיסוק בתחומים מדיניים. שאינם עית. והמאשים לא היה אלא - אלכסיי קאפלה, סגן-נשיא אגודת יצרני-הסרטים ב"ברית-המועצות.

דברי ה"ביקורת" הקשים הללו נאמרו בגלל התעקשותם של האמריקאים, לקיים בירושלים את המשב השלישי של הקונגרס הבינלאומי של הסופרים והתסריטאים. "לא ייתכן", הכריז הצג הסובייטי, "ש"הקונגרס יתקיים בטריטוריה כבושה וב"מדינה הנמצאת במצב של מלחמה. שכן, כיצד תוכלנה להשתתף בקונגרס אותן מישלחת. שכניסתן לישראל אסורה? כיצד תוכל המישלחת המצרית, החברה באירגון הבינלאומי, לקבל אשרת-כניסה לירוש"לים?"

תוך שהוא מוחה נמרצות נגד ההחלטה ה"פוליטית" על קיום הקונגרס בירושלים - האשים אלכסיי קאפלה גם את תא ה"כותבים הבריטי ב"התרגות פוליטית" ש"אינה יאה לאירגון כזה מכובד שהם שותפים לו. מסתבר, שהבריטים דרשו באחת מישיבות האיגוד להעלות לדיון את נושא הפלישה הסובייטית לפראג, באביב 1968. הצעה זו התקבלה על-ידי הסובייטים בזעם רב - והם עשו הכל כדי להכשילה.

"וזהי דוגמה מובהקת", אמר אלכסיי קאפלה, "לניסיונם של דמאגוגים בודדים לכפות את רצונם על קבוצה גדולה של אנשים החושבים ומתנהגים בהגיגון" בין השאר, הביע את תיקותו כי הקרע בין הצניגים הסובייטים באירגון הסופרים והתסריטאים לא יילך ויתרחב בגלל התרגותם הפוליטית של סופרי המערב.

תדרוך

חובה לראות:

תל-אביב: מלתעות, האיש שרצה להיות מלך, שלושת ימי הקונדור, חליל הקסם, סיפורה של אדל. חיפה: מלתעות, שלושת ימי הקונדור, המינגל הלוהט, האנגליה הרומאנטית, ירושלים: בושם נשים, מלתעות, עשרת הדיברות, הסנדק מס' 2.

תל-אביב

ארצות הברית: סרט-מתח מרתק מאד, אודות שלוש אנשים אמיתיים היוצאים להילחם ב"מיפלצתיים אימתניים. הוליווד - במיטבה. האיש שרצה להיות מלך (מוגרב, ארצות-הברית) הבמאי הוותיק ג'ון יוסטון מרטט בהומור, ובליג'וג אירוני-פוליטי, את תאווה הבצע וההחילה האוחזת בשני הרפתקנים בריטיים - על רקע תקופה קולוניאליסטית מהפנטת. ש"שירטט הסופר ורדיאוד קיפלינג. הרפתק"נות-לשמה עם מוסר-השכל - ועם מישחק מלבב של מייקל קיין ושון קונרי, בשניים מתפקידיהם הטובים ביותר.

חיפה

המינגרד הרוהט (עממי, ארצות-הברית) שיאה של פירוטכניקה קולנועית - בסרט מהמם, האוחז בכתפיו של הצופה ומטלטל אותו בחוקי-משך קרוב לשלוש שעות. מחזות מסמרי-שיער - עם פול ניומן וסטיב מקווין בתפקידים הראשיים.

ירושלים

בושם נשים (ארנון, איטליה) סרט מברך וחכם שביים דינו ריו - אודות עיוור וטיסה, המתנקם בעולם בגלל מומו. ויטוריו גסמן מצוין במסעו האופטימי ל"קראת האהבה הנמצחת. החלק הראשון - פגז של צחק; השני - נוגע ללב. עשרת הדיברות (ירושלים, ארצות-הברית) הספקטקל המפואר של סטיל דה'מיל, אודות המיתוס של יציאת מצריים - מעורר-הערצה גם היום, עש"ים שנה אחרי שנוצר.

כון הנויכוסד -

לאי פרטי

שובבה שכזאת (דקל, צרפת) סירטו המבדר-מאד של ז'אן-פול ראפנו הוא יצירה של סמלים:

העלילה היא סמל, הדמויות הן סמליות, הסיטואציה, הרקע הניאוגראפי - הכל מסמל משהו מן המאויים הכמוסים בנפשו של כל בורגני הגון. כל אחד היה רוצה, כמו מרטין (איב מונטאן) לעזוב את הכל - העושר, התהילה, האשה היפה, העולם החומרי - ולברוח לאי-יש, לחיות כמו רובינזון קרוזו על אי בודד. כל אחת היתה רוצה להימלט מחיי-הנישואין המעיקים. מעול המישפחה - ולבלות בחיי-הרפתקאות סוערים, הרחק ממוסכמות ומחובות חברתיים, כמו נלי (קאתרין דנב).

ולאן נמלטת נלי, היפהפיה התוססת, אם לא אל האי הפרטי, הקסום, האכסוטי של מרטין, הזאב הבודד, השליו, ששוב הכל מאחוריו? ובגן-העין האבוד, אי-יש ליד חופי וצואלה, פורחת לה אהבתם. בעת-ובעונה-אחת היא גם מגשימה, בחן רב, את מאוייו הרומאנטיים של הצופה. לא לאורך זמן - כי בעולם המודרני, המציאות, אין איים פרטיים ואין מיפלט מן ה"מימסד". אבל כל נקלקל לצומים את ההנאה הצפויה מעלילת הקומדיה החביבה הזו, שכולה סוחפת בקלילות ובאלגנטיות, משרה אווירה נעימה ומצב-רוח טוב - גם כשהכל זה, רק סינמה". וגם

קאתרין דנב נמלטת אל האי

כשהסמלים המונצחים על המסך אינם מצליחים לקרום עור וגידים לדמויות של ממש, אלא נשארים קאריקאטורות משעשעות, מלאות הומור ומאופיינות בפשטות קוסמת, ב"גילום של איב מונטאן וקאתרין דנב המצויינים כתמיד.

הטאנגו

הפך "סלואו"

טנגו של חצות (גורדון, איט" ליה) עלילת הסרט האיטלקי הח"דש מתנהלת בשני צירי-עלילה

מקבילים, כשהאחד מתפתח בהווה, והשני - בעבר. במה דברים אמורים? קלודיה קארדינאלה היא אשתו הבורגנית, האינטליגנטית, הנכנעת והמתפספת של המהנדס המצליח ויטוריו גסמן. נישואיהם מתנהלים על מי-מנוחות, בשקט, ללא כל להט ותשוקה. יום אחד היא מוזמנת להשתתף בחבר-מושבעים, שיקבע את גורלה של אשה פשוטה, בת שכונת-העוני, הנאשמת ברצח בעלה. וכאן מתגוללת הפרשה השניה: מוניקה ויטי וג'אנקארלו ג'יאניני אהבו זה את זה עד לשיגעון. אהבתם היתה סוערת, רצופה מריבות קולניות ומחלומות עזות - אבל זו היתה אהבה-שלמה, שהסתיימה במריבת-מוות, שבה הלמה האשה האהובה בת-החפירה בראשו של בעלה. האם היה זה מעשה רצח? במהלך המישפט, המגולל את סיפורם של ויטי וג'יאניני - עושה לעצמה קלאודיה קארדינאלה את חשבון נישואיה-שלה עם ויטוריו גסמן, ומגיעה למסקנה הבלתי-נמנעת, שנישואיהם אינם שווים פרוטה. מהיגם שבעלה, בתקופה מסויימת, היה מאהבה של אותה אשה פשוטה, הנאשמת עתה ברצח.

אין זו התפנית המלודרמאטית היחידה המלווה את טאנגו של חצות, שלעיתים קרובות הוא מאבד את קיצבו וחופך "סלואו" ממושך ואיטי. גם אם הסיפור מעניין - הוא מוגש בפירוט עובדתי כה מייגע וחסר-חישובות, בתי-אטרליות עות-צבעים בוטה וגסה - עד שהצופה מאבד את חושי-הפרופרציה, ותוהה לאיזה כיוון מובילים אותו.

ג'אנקארלו ג'יאניני ואהובה - הקבלת אהבה

אי-הבחירות הזה, תחליך ההארה המעורפל מאד, העובר על קלאודיה קארדינאלה לקראת גילוייה-העצמי; היעדר-איזון בין מצבם הטראגי של הגיבורות לבין סממני-הפארסה המלווים את הסרט - מפילים את כל יוצריו בין הכיסאות. גם העיצוב האמין של כל הדמויות, ובמיוחד של הגברים בסרט - ויטוריו גסמן וג'אנקארלו ג'יאניני - אובד אי-יש בין בימת-החצר לבין האקרן, בגלל הדיאלוג הסינתטי, הקר והמנכר של הסינכרוניזציה האנגלית האכזרית, הנוטלת כל נשמה חיה מן הדיאלוג העסיסי של השחקנים, חבל.

על-פני

הישיכונן

עוד תפרח האהבה (בן-יהו"דה, קורפורדוקציה איטליה, ספ"ר, צרפת) כבר זמן רב לא הת

רשמו המסכים בריחה המרמיתוק של מלודרמה. אך הצרה עם עלילת-נפל זו - שריחה מעורר בחילה. מעשה בבחור צעיר ויפה-תואר האוהב את אמו עד שעון ויעשה הכל כדי לשמור על אהבתה - לעצמו בלבד: ישכיר עצמו כג'יגולו; ימכור ציורים מוזוייפים; יבצע שוד תכשיטים; ימכור לזקן מיוחס את חסדי נערותו, ואפילו יתחתן עם נערה מפגרת בשיכלה - אך עתירת-מיליונים - ובילבד שיוכל לכלכל את אימו ולרכוש לה מבתנה וילה מפוארת. אך אוי-אבוי-כשסוף-סוף ישיג את מרתתו יתברר לו לצעיר המאוכזב, שאמו מאוהבת בבחור אחר...

את כל המירקחה הזו עירב ובישל רובדו באלאטה - במאי ספרדי שיצר פעם את לוס טארנטוס - לגלול צועני מעניין לעלילת רומיאו ויוליה. התבשיל הנוכחי של באלאטה הוא בחזקת תפסת מרובה - לא תפסת: בן-עלילה שאינו מתפתח ישירות אלא מתפצל, שלא לצורך, לזרועות ולסעיפי-מישנה, המביכים את הצופה ומסיחים דעתו מן העיקר - ולכן, גם מעייפים ומייגעים אותו. צוות השחקנים הבינאי אירופי מוכיח שוב, כי מה שטוב לשוק המשותף - אינו בהכרח מועיל למוצרי הקולנועי. השחקנים יוצרים מירקחת

סוזן המפשייר ורנן ורליי - מירקחת

חסרת-אופי: סוזן האמפשייר הבריטית, דניאל דארייה הצרפתית, ג'ינה לולובריג'ידה האיטלקיה, קונצ'טה ואלאסקו הספרדיה ורנן וארלי השווייצר - הכל רתומים לעגלת השיממון חסרת המיסגרת והמעוף.